

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012. İşbu çeviri, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Vakıf Fonu'nun desteğiyle yapılmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Bu çeviri, Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Daha fazla bilgi için, bu belgenin sonunda bulunan, telif haklarına ilişkin belgeyi okuyunuz.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/ Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyrights/droits d'auteur à la fin du présent document.

Mahkeme içtihadı üzerine bilgi notu N° 150

Mart 2012

Sitaropoulos ve Giakoumopoulos/Yunanistan [BD]-42202/07

Karar 15.3.2012 [BD]

1 Nolu Protokol'ün 3. maddesi

Halkın kanaatlerinin özgürce açıklanması

Oy

Yabancı ülkede yaşayan Yunan vatandaşlarının milletvekilliği seçimlerinde oy kullanma hakkının kullanılması için yasal düzenlemelerin yapılmaması : *ihlal yok*

Olaylar – Başvurucular Yunan vatandaşlarıdır ve daimi olarak Strazburg'ta (Fransa) ikamet etmektedirler. Fransa'daki Yunanistan Büyükelçiliği'ne gönderilen 10 Eylül 2007 tarihli mektuplarıyla başvurucular, 16 Eylül 2007 tarihinde yapılacak milletvekili seçimlerinde Fransa'da oy kullanma haklarını kullanmak istedikleri konusunda arzularını dile getirmişlerdir. İki gün sonra Büyükelçi, yabancı ülkede yaşayan seçmenlerin seçimlerde oy kullanma hakkının kullanılması için yasal düzenlemelerin yapılmamasından dolayı, başvurucuların taleplerine olumlu cevap verilemeyeceğini belirtmiştir. Yunanistan'a gitmeyen başvurucular oy kullanmadan, milletvekili genel seçimleri yapılmıştır.

8 Temmuz 2010 tarihli kararla (bkz., Bilgi notu n° 132), Mahkeme'nin bir dairesi, 1 Nolu Protokol'ün 3. maddesinin ihlal edildiği sonucuna varmıştır.

Hukuk açısından – 1 Nolu Protokol'ün 3. maddesi : Başvurucular, Yunan yasakoyucunun yurtdışında yaşayan vatandaşlarının ikamet ettikleri yerden milletvekilliği seçimlerinde oy kullanmaları için gerekli yasal düzenlemeleri yapmadığından şikayet etmektedirler. Bir anayasal hüküm, otuz yıldan beri yurtdışında yaşayan vatandaşların oy kullanması için pratik düzenlemelerin yapılmasını güvence altına almıştır, ama bu hakkı somutlaştırmamıştır. Mahkeme bu nedenle, bu hakkın yerine getirilmesi ile ilgili düzenlemenin bulunmamasına rağmen, seçim rejiminin « halkın kanaatlerinin özgürce açıklanmasına » imkan verip vermediğini ve « oy kullanma hakkının özünü » koruyup korumadığını ve daha genel olarak, 1 Nolu Protokol'ün 3. maddesinin devlete, yabancı ülkede

yaşayan vatandaşlarına, oy kullanma haklarını kullanmalarına imkan veren bir sistemi oluşturma yükümlülüğü yükleyip yüklemediğini incelemek zorundadır.

Öncelikle, gerek uluslararası ve bölgesel antlaşmalar ve gerekse bunların uluslararası yetkili organlar tarafından yorumu, devletin toprakları üzerinde geçişi veya daimi olarak bulunan kendi vatandaşlarının oy kullanma haklarının, devletlere bu hakkı yabancı ülkede güvence altına almak için gerekli düzenlemelerin yapılmasını dayatmaya imkan vermemektedir. Avrupa Konseyi'nin organlarının defalarca üye devletleri, mümkün olduğu kadar yurtdışında yaşayan vatandaşlarına seçim sürecine katılmalarına imkan vermeye davet ettiği doğrudur. Ancak Venedik Komisyonu'nun* belirttiği gibi, yurtdışında yaşayanların oy kullanma haklarının yerine getirilmesinin kolaylaştırılması her halükarda arzu edilmektedir ama, bu devletlere dayatılan bir yükümlülük değildir. Söz konusu olan daha çok, her ülkenin kendi yasakoyucusu tarafından bu ihtimalin düşünülmesidir.

İkinci olarak, Avrupa Konseyi'ne üye devletlerin mevzuatları ile ilgili karşılaştırmalı bir çalışma, hukukun halihazır durumunda devletlerin, yabancı ülkede yaşayan vatandaşlarının oy kullanma haklarını mümkün hale getirme yükümlülükleri olduğunun iddia edilemeyeceğini göstermektedir. Her ne kadar devletlerin çoğunluğu kendi vatandaşlarına yabancı ülkede oy kullanma hakkı tanıyorsa da, bazıları buna imkan vermemektedir. Bu hakkın yerine getirilme şekilleri ile ilgili olarak, bunlar şu anda büyük bir farklılık arz etmektedir ve bu durum devletin bu konuda faydalandığı taktir yetkisinin genişliğini göstermektedir.

Üçüncü olarak, her ne kadar yurtdışında yaşayan vatandaşların ikamet ettikleri yerden oy kullanma haklarını uygulamaya koymak için yasakoyucuya imkan veren iç hukuktaki anayasal hüküm bulunsa da, bu hüküm bu durumu zorunlu kılmamaktadır çünkü, bu hükmün içeriği isteğe bağlıdır. Dolayısıyla ulusal makamlara, bu anayasal hükmü ne zaman ve nasıl uygulamaya koyacaklarını belirtmek Mahkeme'ye ait değildir. Bununla birlikte Yunan makamları defalarca, söz konusu anayasal hükmü uygulamaya koymayı denemişlerdir ama siyasi anlaşma olmadığı için, yasal girişimler başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

Son olarak, her ne kadar kendi ülkelerindeki sorunlar başvuruçuları ülkede yaşayanlar gibi ilgilendirse de, bu durum Yunanistan'daki durumun yerinde olduğunu tartışma konusu yapmaya yetmemektedir. Her halükarda yetkili makamlar, oy hakkının kullanılma şekillerinin düzenlenmesi konusunda tüm bireysel durumları dikkate alamamaktadırlar, ama genel kuralları ilan etmeleri gerekmektedir. Başvuruçuların Yunanistan'a gitmelerinin ortaya çıkaracağı ekonomik, ailevi ve mesleki sıkıntılar konusunda ise, bu sıkıntılar öne sürülen hakka zarar verecek derecede orantısız görünmemektedir.

Sonuç : ihlal yok (oybirliği).

* Venedik Komisyonu adı ile bilinen Hukuk yoluyla Hukuk için Komisyonu, Avrupa Konseyi'nin anayasal sorunlarla ilgili danışma organıdır ve 1990 yılında kurulmuştur.

© **Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012.** Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin resmi dilleri, İngilizce ve Fransızca'dır. İşbu çeviri, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Vakıf Fonu'nun desteğiyle yapılmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Bu çeviri, Mahkeme'yi bağlamamaktadır ve Mahkeme, bu çevirinin kalitesine ilişkin olarak hiçbir sorumluluk almamaktadır. Bu çeviri, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin içtihat veritabanı olan HUDOC'tan veya HUDOC'un ilettiği olduğu diğer veritabanlarından indirilebilir (<http://hudoc.echr.coe.int>). Bu çeviri, ticari olmayan amaçlarla ve davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ve İnsan Hakları Vakfı'na atıfta bulunmak suretiyle alıntılanabilir. Bu çeviriyi kısmen veya tamamen, ticari amaçlarla kullanmak isteyenlerin, bunu aşağıdaki adrese bildirmeleri gerekmektedir: publishing@echr.coe.int.

© **Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.**

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court takes any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© **Conseil de l'Europe/ Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012.**

Les langues officielles de la Cour Européenne des Droits de l'Homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour Européenne des Droits de l'Homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de tout autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.